

**Әлки муниципаль районының "Иске Камка авыл жирлеге" муниципаль берәмлек казнасы милке
турында Нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Граждан кодексы, 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы «Иске Камка авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә эшләнган һәм формалаштыруның максатларын, бурычларын, составын һәм чыганаclarын, шулай ук Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының «Иске Камка авыл жирлеге» муниципаль казнасы составына керүче муниципаль милекне исәпкә алу, идарә итү һәм идарә итү тәртибен билгели.

1.2. Нигезләмә Әлки муниципаль районының «Иске Камка авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге казнасы милкенә кергән муниципаль милек белән идарә итү, аны формалаштыру, исәпкә алу, идарә итү һәм аның белән эш итү максатларын, бурычларын, тәртибен билгели (алга таба-Тәртип) Россия Федерациясе Финанс министрлығының 2010 елның 1 декабрдәге 157н номерлы «Дәүләт хакимияте органнары (дәүләт органнары), жирле үзидарә органнары, бюджеттан тыш дәүләт фондлары белән идарә итү органнары, дәүләт фәннәр академияләре, дәүләт (муниципаль) учреждениеләре өчен бухгалтерлык исәбенен бердәм планын һәм аны куллану буенча Инструкцияне раслау турында» боерыгын (алга таба – 157н номерлы Инструкция) гамәлгә ашыру максатларында эшләнде.

1.3. Тәртиптә Әлки муниципаль районының «Иске Камка авыл жирлеге» муниципаль казна мөлкәте (алга таба – авыл жирлеге казнасы) составындагы объектлар (финанс булмаган активлар) буенча аналитик исәп алып бару кагыйдәләре, авыл жирлеге казнасы милкен тәшкит итүче объектлар (финанс булмаган активлар) белән операцияләренә бюджет исәбендә чагылдыруның даими чагылышы билгеләнә.

1.4. Авыл жирлеге казнасы мөлкәте составындагы объектлар (финанс булмаган активлар) буенча аналитик исәпкә алу муниципаль унитар предприятиеләргә һәм муниципаль учреждениеләргә хужалык алып бару һәм оператив идарә хокукында беркетелмәгән муниципаль милеккә карата гамәлгә ашырыла, шул исәптән:

- а) авыл жирлеге казнасындагы күчемсез милек (шул исәптән торак фонды объектлары);
- в) казна мөлкәте составында житештерү булмаган активлар;
- г) казна мөлкәте составында матди запаслар;
- д) муниципаль милектә булган юридик затларның устав (жыелма) капиталына акцияләр (өлешләр, кертемнәр) ;
- е) гамәлгә куючысы (катнашучысы) авыл жирлеге булган юридик затлар булган юридик затларны индивидуальләштерү чаралары һәм интеллектуаль эшчәнлек нәтижеләренә махсус хокуклардан тыш хокукларга ия булу;
- ж) муниципаль хокукый актлар нигезендә исәпкә алу объектарына кертелгән башка мөлкәт, шулай ук авыл жирлегенә муниципаль милкендә булган милек хокуклары.

2. Идарә һәм казна боерыкларының максатлары һәм бурычлары

2.1. Муниципаль казна районын формалаштыру, исәпкә алу, идарә итү һәм аның белән эш итүнең төп максатлары булып тора:

2.1.1. жирле үзидарәнең матди-финанс нигезләрен ныгыту;

2.1.2. муниципаль милектәге мөлкәтнең сакланышын тәэмин итү;

2.1.3. авыл жирлегендә булган һәм социаль-икътисадый үсеш өчен кулланыла торган күчемсез милекнен торышын арттыру һәм яхшырту;

2.1.4. авыл жирлеген социаль-икътисади үстерү өчен куллану;

2.1.5. Әлки муниципаль районы Иске Камка авыл жирлеге халкын тормыш өчен кирәкле товарлар һәм хезмәтләр белән тәэмин итү;

- 2.1.6. Әлки муниципаль районының Иске Камка авыл жирлегенә территориясендә инвестицияләр жәлеп итү һәм эшқуарлык активлығын стимуллаштыру;
- 2.1.7. граждандык-хокукый килешүләр буенча авыл жирлегенә йөкләмәләрен тәэмин итү;
- 2.1.8. жирле бюджет керемнәрен арттыру.
- 2.2. Мөлкәт белән идарә һәм аның белән эш иткәндә аталган максатларны тормышка ашыру өчен түбәндәгә бурычлар хәл ителә:
  - 2.2.1 казна һәм аның хәрәкәтен тәшкил итүчә мөлкәтне объектлы исәпкә алу;
  - 2.2.2. милекне саклау һәм арттыру;
  - 2.2.3. муниципаль предприятияләренң финанс хәлен тотрыктыландыру, салым салуны оптимальләштерү;
  - 2.2.4. авыл жирлегенә милкә объектларын торгызу өчен финанс чараларын туплау;
  - 2.2.5. авыл жирлегенә муниципаль составындагы халык ихтыяжларын тәэмин итү өчен кирәкле милекне саклап калу;
  - 2.2.6. муниципаль милекне файдалануның иң нәтижәле ысулларын ачыклау һәм куллану;
  - 2.2.7. максатчан билгеләнеше буенча муниципаль милекне саклауға һәм куллануға контроль;
  - 2.2.8. казнаның күчмә һәм күчәмсез мөлкәтне составы, аның техник торышы, бәясе турында дәрәс мәгълүматны үз эченә алган мәгълүматлар базасын формалаштыру.

3. Казнаны формалаштыруның составы һәм чыганақлары булып мөлкәт тора.

- 3.1. Иске Камка авыл жирлегенә казнасы составына Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Иске Камка авыл жирлегенә милкендә булган күчәмсез милек объектлары керә, шулай ук муниципаль унитар предприятияләргә хужалык алып бару хокукында беркетелмәгән, муниципаль учреждениеләргә һәм казна предприятияләренә оператив идарә хокукында беркетелгән Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының «Иске Камка авыл жирлегенә» составына керүчә жирлекләренң муниципаль күчәмсез милкенә дәүләт милкә чикләүгә кадәр, шулай ук муниципаль учреждениеләргә һәм казна предприятияләренә оператив идарә хокукында бирелгән дәүләт милкә чикләнгән, шул исәптән:
  - ликвидацияләнгән унитар предприятияләренң һәм учреждениеләренң мөлкәт комплекслары;
  - торақ һәм торақ булмаган биналар;
  - торақ йортларга кертелгән, әмма торақ фонды объектлары булмаган биналар (торақ булмаган биналар);
  - социаль-мәдәни һәм көнкүреш билгеләнешендәгә объектлар, торақ-коммуналь хужалык объектлары;
  - биналарның милекчеләренң гомуми милкендәгә күчәмсез мөлкәтнең торақ булмаган биналарында муниципаль өләш;
  - коммерция оешмаларында яки шәхси эшмәкәрләрдә арендага яки ышанычлы Идарәдә яки шәхси эшмәкәрләрдә булган күчәмсез милек;
  - район милкендә булган күчәмле милек;
  - жир кишәрлекләре.

Казнаны формалаштыру чыганақларына мөлкәт булып тора:

- 3.1.1. жирле бюджет акчалары хисабына янадан төзелгән яисә сатып алынган;
- 3.1.2. юридик һәм физик затлар тарафыннан авыл жирлегенә милкенә бушлай бирелгән;
- 3.1.3. муниципаль унитар предприятияләренң хужалык алып баруыннан төшереп калдырылган һәм муниципаль учреждениеләренң оператив идарәсеннән алынган;
- 3.1.4. бетерелә торган (үзгәртеп корыла торган) муниципаль предприятияләр һәм муниципаль учреждениеләр;
- 3.1.5. Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән тәртиптә муниципаль хужасыз дип танылган;
- 3.1.6. муниципаль милеккә башка законлы нигезләр буенча кергән;
- 3.1.7. муниципаль милеккә Россия Федерациясенң гамәлдәгә законнарында каралган башка нигезләр буенча кергән.
- 3.2. Мөлкәт авыл жирлегенә казнасына әлегә нигезләмәненң 6 пунктта күрсәтелгән чыганақлар хисабына кертелә, Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Иске Камка авыл жирлегенә башкарма комитеты житәкчесе карары нигезендә гамәлгә ашырыла, ул аны алга таба файдалану, аны карап тотуга һәм эксплуатацияләүгә акча бүлеп бирү күләмен һәм тәртибен билгели.
- 3.3. Авыл жирлегенә казнасының бюджет хисабы.
  - 3.3.1. Авыл жирлегенә казнасы составына кертелгән милек авыл жирлегенә башкарма комитеты балансына тапшырыла. Авыл жирлегенә башкарма комитеты хисап чорында казна объектларының торышы, бәясе үзгәрүен чагылдыручы аерым баланс алып бара. Казна милкә авыл жирлегенә Башкарма комитетының жыелма балансы активы составында чагыла.

Казна мөлкәтенен бюджет исәбе планы һәм аны куллану буенча инструкция нигезендә, казна объектларына керү, күчерү һәм китү буенча мәгълүматларны системалаштыру нигезендә башкарыла. Операция объектлар белән бюджет исәбендә мөлкәтнең хәрәкәте турында мәгълүмат кәргән саен, әмма хисап айлык датадан да ким булмаган санда чагылдырыла.

Авыл жирлегә казнасы мөлкәтен исәпкә алу составы, сатып алу ысулы, бәясе, нигезләре һәм вакыты, мөлкәтнең тузуы, бюджет исәбенә алу турындагы закон таләпләренә туры килә торган башка мәгълүматлар, шулай ук мөлкәтне файдалануга тапшыру буенча карарлар, милек белән эш итүнен башка актлары, шул исәптән мөлкәтне казна составыннан төшереп калдыруга китерә торган белешмәләр кертү юлы белән башкарыла.

3.4. Авыл жирлегә казнасы объектларының бәясен бәяләү түбәндәге юл белән башкарыла:

- Дәүләт статистикасы органнарында, массакүләм мәгълүмат чараларында һәм махсус әдәбиятта булган бәяләр дәрәжәсе турында мәгълүматлардан файдалану-финанс булмаган аерым объектларның бәясе турында эксперт бәяләмәләре;

- 01.01.2003 һәм 01.01.2007 елларга бюджет өлкәсенен төп фондларын яңадан бәяләү өчен расланган индексларга булган бәяне индексацияләү.

4.Бюджет исәбендә казна мөлкәте белән операцияләрнең чагылышы.

4.1. Авыл жирлегә казнасын тәшкит итүче мөлкәт объектларын исәпкә алу өчен 0108000000 "Казна мөлкәтенен финанс булмаган активлары" исәбе билгеләнгән

Мөлкәт объектлары белән операцияләргә исәпкә алу өчен, матди төп фондлар, матди булмаган төп фондлар, житештерү булмаган активлар һәм матди запаслар киселешендә түбәндәге счетлар кулланыла:

110851000 «Казнаны тәшкит кәргән күчәмсез милек»;

110852000 «Казнаны тәшкит итүче күчмә мөлкәт»;

110854000 «Казнаны тәшкит итүче матди булмаган активлар»;

110855000 «Казнаны тәшкит итүче житештерү булмаган активлар»;

110856000 «Казнаны тәшкит итүче матди запаслар».

4.1.1. Финанс булмаган активлар объектларының беренчел бәясе дип, өстәмә кыйммәткә салым суммасын исәпкә алып, аларны сатып алуга, эзәрләүгә (булдыруга) факттагы кертемнәр суммасы таныла.

Аларны алганда матди запасларның беренчел бәясе, бухгалтерлык исәбен алып бару максатларында төзү аларның факттагы бәясе дип таныла.

Житештерү булмаган активлар объектларының беренче бәясе булып, аларны сатып алуга факттагы кертемнәр таныла, моңа беренче тапкыр бухгалтерлык исәбенә кабул ителгән датага аларның базар бәясе таныла торган икътисади (хужалык) әйләнешкә кертелүче объектлардан тыш.

Бүләк итү шартнамәсе буенча алынган финанс булмаган активлар объектларының беренчел бәясе булып бухгалтерлык исәбенә алу датасына аларның ағымдагы базар бәясе, аларны китерүгә, теркәүгә һәм кулланырга яраклы хезмәтләр күрсәтүгә бәйле хезмәтләр бәясен арттыру таныла.

Финанс булмаган активлар объектларының баланс бәясе барлык үзгәрешләргә исәпкә алып (төзелеш, үзгәртеп кору, модернизацияләү, өлешчә бетерү, шулай ук финанс булмаган активлар объектларын яңадан бәяләү очракларында), аларның беренчел бәясе булып тора.

4.1.2. Башка гавами-хокукый белем бирү казнасыннан түләүсез кәргәндә, район бюджеты акчалары хисабына объектлар сатып алганда финанс булмаган активлар объектлары «Казна мөлкәтенен финанс булмаган активлары» 01080000 счетында кыйммәти чагылышта чагылдырыла.

4.1.3. Казна милкә объектларының инвентарь һәм аналитик исәбе төп чаралар, матди булмаган активлар, житештерү активлары һәм матди запасларның Бердәм счетлар планы һәм аны куллану инструкциясе белән билгеләнгән бухгалтерлык исәбе тәртибе нигезендә алып барыла.

4.1.4. Казна мөлкәте составында күчәмсез милек, Күчәмсез милек объектларын бюджет исәбенә алу берәмлегә булып инвентарь объект тора. 3000 сумга кадәр булган һәр муниципаль милек объектына, аның эксплуатацияләнүенә, запаста яки консервацияләнүенә карамастан, уникаль инвентарь номер бирелә.

4.1.5. Инвентарь номер 10 билгедән тора. Финанс булмаган активлар объектына бирелгән инвентарь номер аның казна составында булган чорда саклана. Бюджеттан исәптән төшерелгән мөлкәт объектларының инвентарь номерлары яңа кабул ителгән бюджет исәбенә бирелми.

3000 сумга кадәр бәядә файдалануга тапшырылган күчәмле мөлкәт объектларының беренчел бәясе, алдан исәптәге 21 "Эксплуатациядә бәясе 3000 сумга кадәр булган төп акчалар" объектларны бер үк вакытта чагылдырып, баланс исәбеннән төшереп калдырыла.

Әлеге активларны бетерү, куллану өчен яраксыз һәм торгызу мөмкин булмаганда башкарыла.

4.1.6. авыл жирлеге казнасы объектларын аналитик исәпкә алу инвентарь карточкаларда алып барыла (форма 0504031)

Мөлкәтне (финанс булмаган активларны) алу буенча операцияләрне исәпкә алу хужалык операциясенен эчтәлеге нигезендә алып барыла: финанс булмаган активларны тартып алу һәм күчерү операцияләре журналында, башка операцияләр буенча журналда.

Мөлкәтне (финанс булмаган активларны) алу, күчерү буенча операцияләрне исәпкә алу финанс булмаган активларны табу һәм күчерү буенча операцияләр журналында алып барыла.

4.1.7. Казнаның исәпләнгән амортизациясе белән операцияләрне исәпкә алу өчен түбәндәге счетлар кулланыла:

110451000 «Казна мөлкәте составында күчемсез милекне амортизацияләү»;

110458000 «Казна мөлкәте составында күчмә милекне амортизацияләү»;

110454000 «Казна мөлкәте составында матди булмаган активларны амортизацияләү».

Оператив идарә итү (хужалык алып бару) хокукын туктату нигезендә авыл жирлеге казнасы составына кертелгән финанс булмаган активлар объектлары буенча амортизация соңгы хокук иясенен исәпкә алынган (исәпләп чыгарылган) суммалар күләмендә чагылдырыла;

Финанс булмаган активлар объектларына аларны муниципаль казна составына керту датасыннан амортизацияләнгәнми.

Объектны авыл жирлеге казнасы мөлкәте составында булган чорда амортизация суммасын исәпләү һәм бер тапкыр исәпләү объектны оператив идарә итү хокукын беркетү нигезе буенча исәпкә алганда учреждение (хокук иясе) тарафыннан гамәлгә ашырыла. Шулу вакытта күрсәтелгән исәп-хисап һәм амортизация суммасын бер тапкыр исәпләү аның башлангыч (баланс, калдык) хакы, объектның муниципаль казна реестрында күрсәтелгән башка бәясә һәм казна мөлкәте составында булу вакыты турындагы белешмәләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

Казна милкен амортизацияләү операцияләре финанс булмаган объектларны табу һәм күчерү буенча ай саен журналда чагылдырыла.

4.1.8. Авыл жирлеге казнасы Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының гамәлдәге законнары, Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының «Иске Камка авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге норматив хокукый актлары белән билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып кулланыла.

4.1.9. Авыл жирлеге казнасы объектлары хосусыйлаштырылырга, килешү буенча арендага, ышанычлы идарәгә яки түләүсез файдалануга, залогка, саклауга тапшырылырга, Хужалык жәмгыятьләренен устав капиталына өләш буларак кертелергә, муниципаль унитар предприятиеләргә хужалык карамагына, муниципаль учреждениеләргә оператив идарәгә тапшырылырга, шулай ук Россия Федерациясенен Закон һәм норматив хокукый актлары нигезендә һәм Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының «Иске Камка авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенен норматив хокукый актлары белән яраштырылып, башка гражданлык-хокукый килешүләр предметы булырга мөмкин.

4.1.10. Авыл жирлеге казнасы объекттын кулланудан кергән аренда түләве һәм башка керемнәр Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Иске Камка авыл жирлеге башкарма комитеты бюджетына күчерелергә тиеш.

5.Авыл жирлеге казнасының сакланышын һәм максатчан кулланылышын контрольдә тоту.

5.1. Казна милке килешү буенча йөкләмә белән йөкләнмәгән чорда, мондый милекне карап тоту һәм саклау бурычын жирле бюджет хисабына авыл жирлеге башкарма комитеты башкара.

5.1.1. Казна милкен исәпкә алу белешмәләренен дөреслеген тәмин итү өчен казна мөлкәтен инвентаризацияләү башкарыла, аның барышында муниципаль милек объектларының булуы, аларнын торышы тикшерелә һәм документлар белән раслана. Финанс булмаган активлар объектлары буенча инвентаризацияләү тасвирламасы кулланыла (форма 0504087). Инвентаризациянең ешлыгы һәм тулылыгы авыл жирлеге башкарма комитеты күрсәтмәсе белән билгеләнә.

5.1.2. Авыл жирлеге милкенә инвентаризация үткөрү мәжбүри:

еллык бухгалтерлык отчетын төзү алдыннан мөлкәтне арендага тапшырганда, сатканда; муниципаль казнаның мөлкәт реестрын алып бару өчен жаваплы затларны алыштырганда; муниципаль милектә булган мөлкәтне урлау, законсыз куллану яки бозу фактларын ачыклаганда; табигый бәла-каза, янгын яисә башка гадәттән тыш хәлләр булган очракта; Россия Федерациясе законнарында каралган башка очракларда.

6.Бюджет хисапчылыгын төзү тәртибе.

6.1. Авыл жирлеге казнасы мөлкәте составындагы объектлар белән бухгалтерлык операцияләре Россия Федерациясе Финанс министрлыгының 28.12.2010 ел, №191н боерыгы белән расланган Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары үтәләше турында еллык, кварталлык һәм айлык хисап тәү һәм тапшыру тәртибе турында Инструкциядә билгеләнгән күләмдә һәм вакыт эчендә бюджет хисапчылыгында чагыла.

7. Милекнең авыл жирлеге составыннан алынуы.

7.1. Авыл жирлеге казнасыннан алыну түбәндәгә нәтижәдә башкарыла:

- муниципаль унитар предприятиеләргә һәм Әлки муниципаль районының муниципаль учреждениеләренә хужалык алып бару һәм оператив идарә итү хокукында аларны беркетү;
- объектларны федераль милеккә, Татарстан Республикасы милкенә, башка муниципаль берәмлек милкенә тапшыру;
- гражданлык-хокукый килешүләр кысаларында читләшүләр (хосусыйлаштыру, сату, бүләк итү, мена);
- суд карарларын үтәү;
- объектның һәлак булуы яки юк ителүе;
- объектка хокук югалту.

7.1.1 Әлеге Нигезләмәнең 7.1 пунктында күрсәтелгән очракларда авыл жирлеге казнасыннан чыккан объектларны төшереп калдыру Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Иске Камка авыл жирлеге Советы карары нигезендә гамәлгә ашырыла.

7.2 Әлки муниципаль районының «Иске Камка авыл жирлеге» муниципаль казна мөлкәте составыннан төшереп калдыру, Әлки муниципаль районының «Иске Камка авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге балансына тапшыру, Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Иске Камка авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе күрсәтмәсе нигезендә гамәлгә ашырыла.

8. Йомгаклау нигезләмәләре

8.1. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Иске Камка авыл жирлеге башкарма комитеты яки вәкаләтле орган дәгъва белән судка мөрәжәгать итәргә хокуклы:

- объектларга муниципаль милек хокукын тану һәм аларны законсыз биләүдән таләп итү;
- авыл жирлеге казнасы объектлары белән алыш-бирешләрнең дәрәс булмавын тану;
- авыл жирлеге казнасы объектларын аренда түләве һәм аренда килешүләрен өзү буенча бурычларны түләү;
- авыл жирлеге казнасына физик һәм юридик затларның хокуксыз гамәлләре аркасында килгән зыянны һәм башка зыяннарны каплау.
- әлеге Нигезләмәнең барлык үзгәрешләре һәм аңа өстәмәләр Әлки муниципаль районы Иске Камка авыл жирлеге Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә кабул ителә һәм рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.